

Begäran om översyn av ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden för driften av särskolan

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Utbildningsnämndens begäran om översyn av ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden vad gäller den obligatoriska särskolan avstyrks med hänvisning till den pågående SPO-utredningen.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Ärendet

Utbildningsnämnden har begärt att kommunstyrelsen skall göra en översyn av ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden vad gäller driften av den obligatoriska särskolan och fritidsverksamheten för särskolan.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att någon ytterligare översyn av ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden vad gäller den obligatoriska särskolan inte bör göras i nuläget med hänvisning till den pågående SPO-utredningen.

Mina synpunkter

Jag anser att det är viktigt att ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden, vad gäller driften av den obligatoriska särskolan och fritidsverksamheten för särskolan, förtydligas. Frågan om ansvarsfördelningen behandlas dock i SPO-utredningen och där föreslås det att huvudmannskapet flyttas till stadsdelsnämnderna. Jag anser att beslut i denna fråga bör fattas i samband med att den politiska organisationen för staden fastställs.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Utbildningsnämndens begäran om översyn av ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden vad gäller den obligatoriska särskolan avstyrks med hänvisning till den pågående SPO-utredningen.

Stockholm den 7 januari 2004

ERIK NILSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Ansvar för grundskolan är i dag delat mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna. Utbildningsnämndens begäran om en översyn av ansvarsfördelningen avslås av majoriteten med hänvisning till den pågående utredningen om stadens politiska organisation.

I slutrapporten från SPO-utredningen föreslås att stadsdelarna ska överta hela ansvaret för grundskolan och att finansieringen i framtiden ska ske genom en särskild särskoleschablon. Om ansvaret för myndighetsbeslut och finansiering av den obligatoriska skolan flyttades till stadsdelsnämnderna skulle särskoleavdelningen på utbildningsförvaltningen läggas ned. Därmed skulle viktig kompetens gå förlorad, och en för särskoleeleverna ovärderlig resurs försvinna.

Både grundskolan och den obligatoriska skolan borde i stället lyftas ur stadsdelsnämndernas ansvarsområde. Vidare måste valfriheten och inflytandet för elever och föräldrar inom skolan stärkas.

ÄRENDET

Utbildningsnämnden har begärt att kommunstyrelsen skall göra en översyn av ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden vad gäller driften av den obligatoriska särskolan och fritidsverksamheten för särskolan.

Utbildningsnämnden, avdelningen för elevstöd, ansvarar för mottagande och placering av elever i särskola. Ansvaret för drift av den obligatoriska särskolan har stadsdelsnämndernas grundskolor medan drift av gymnasiesärskolan åvilar utbildningsnämndens gymnasieskolor.

För drift av den obligatoriska särskolan träffas överenskommelser mellan utbildningsnämnden och respektive grundskola om ersättning för särskolans elever. Gymnasieskolan ersätts för sitt uppdrag för gymnasiesärskolan med en särskild elevpeng.

Utbildningsnämnden beslöt den 18 juni 2003 att hemställa att kommunstyrelsen gör en översyn av ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden vad gäller driften av obligatoriska särskolan och fritidsverksamheten för särskoleelever.

Reservation anfördes av *Mikael Söderlund m fl* (m), *Helen Jäderlund Eckardt m fl* (fp) och *Jonas Vikman* (kd) enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade att nämnden skulle besluta

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. samt att därutöver anförda följande:

Majoriteten föreslår besparingar på särskolan med omkring fem miljoner. Att beslutet inte skulle påverka särskolans kvalitet låter mycket märkligt. Samtidigt som personalkostnaderna ökar med omkring åtta procent per år, föreslår majoriteten nedskärningar. Resultatet blir färre lärare och större grupper.

Sparkraven på särskolan är oacceptabla. Effekten är känd och kommer att drabba de svagaste av skolans elever. Socialdemokraternas särskolefientliga politik måste upphöra.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 juni 2003 har i den del av utlåtandet som berör detta ärende i huvudsak följande lydelse.

På uppdrag av stadsledningskontoret har en externt konsult under maj månad genomfört en analys av särskolverksamheten. I rapporten tas bl.a. följande upp: stadens organisation av särskolans verksamhet, bedömning av och beslut om mottagande i särskolan, nuvarande rutiner för fastställande av ersättning till skolor med särskola, särskolans lokalyror, beställning och beslut om skolskjutsverksamhet, faktureringsrutiner och betalningsströmmar, kostnads- och elevantalsutvecklingen i särskolan, kostnadsutvecklingen för egen regi resp. hos andra huvudmän, ersättningen till fristående skolor och kommunfullmäktiges schablonersättning till särskolan.

Ansvaret för mottagande och placering av elever i särskolan ligger inom utbildningsförvaltningen och avdelningen för elevstöds enhet för särskolan. Ansvaret för driften av den obligatoriska särskolan ligger inom stadsdelarnas grundskolor medan driften av gymnasiesärskolan åvilar förvaltningens gymnasieskolor. Kommunfullmäktiges ersättning till utbildningsförvaltningen för särskolverksamheten utgår i form av schabloner för särskola och korttidstillsyn samt resursförstärkning för fritidshemsverksamhet.

För stadsdelarnas/grundskolornas drift av den obligatoriska särskolan träffas varje termin överenskommelser mellan utbildningsförvaltningen/enheten för särskolan och resp. grundskolas rektor om ersättning för särskolans elever. Gymnasieskolan ersätts för sitt gymnasiesärskoluppdrag med en särskild elevpeng.

De förslag och rekommendationer, som lämnas i rapporten, i syfte att nå en bättre ekonomistyrning och budgethållning är följande:

- övervägande om ett schabloniserat ersättningssystem,
- översyn av ansvarsförhållanden mellan utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna,
- lägre kostnader för den egna verksamheten,
- översyn av ersättningen till fristående skolor,
- översyn av lokalkostnaderna och lokalanvändningen samt
- minskade kostnader inom skolskjutsverksamheten.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar i huvudsak de förslag och rekommendationer i syfte att nå en bättre budgethållning för särskolan föreslås av utredaren. Vad gäller vissa förslag har åtgärder redan vidtagits eller kan provas redan innevarande år. För andra mera genomgripande förslag behövs särskilda utredningar och konsekvensanalyser innan de kan genomföras och kan därför beräknas få effekt tidigast fr.o.m. 2004.

De angelägnaste förändring som behöver genomföras är enligt förvaltningens mening att klargöra ansvarsfördelningen mellan utbildningsförvaltningen och de grundskolor i stadsdelarna som svarar för driften av den obligatoriska särskolan. Nuvarande otydliga ansvarsfördelning har medfört att grunderna för och systemet kring ersättningarna till driftsansvariga grundskolor är både kostnadsdrivande och tidskrävande. Förutsättningarna för en god budgethållning har därför varit mindre goda för såväl utbildningsnämnden som för stadsdelsnämnderna. Förutsättningarna för att införa särskilda elevpengar för särskolverksamhetens olika uppdrag och elevgrupper måste därför snarast utredas. Förvaltningen föreslås därför få i uppdrag att i samråd med stadsdelsnämnderna dels ta fram ett förslag till ett förtydligande av ansvarsfördelningen mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna vad gäller driften av obligatoriska särskolan och fritidsverksamheterna för särskolelever dels ta fram ett förslag till ett schabloniserat ersättningssystem för driften av särskolverksamheterna.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2003 för Stockholms stad att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsätta en utredning om stadens politiska organisation (SPO). SPO-utredningens uppdrag är bl.a. att behandla relationen mellan stadsdelsnämnderna, kommunstyrelsen och de facknämnder som har uppföljningsansvar för vissa stadsdelsnämndsverksamheter.

SPO skall överlämna sin slutrapport den 15 december 2003. Ansvarsfrågor m.m. mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna kommer då att behandlas och förslag till vissa förändringar ges. Förslagen kommer därefter att remissbehandlas under våren 2004 och beslut i kommunfullmäktige beräknas i juni 2004.

Stadsledningskontoret anser att någon ytterligare översyn av ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden vad gäller den obligatoriska särskolan inte bör göras i nuläget med hänvisning till den pågående SPO-utredningen.